

Møtiroð í Fuglafirði

Um vikuskiftið skipar missiónshúsið Thabor fyri møtiroð í Mentanarhúsinum í Fuglafirði. Talar hesi kvöldini í Mentanarhúsinum verður Heri Elttør. Heri er 40 ára gamal og ættaður úr Klaksvík. Hann er giftur við danskari konu, og saman eiga tey trý børn. Heri hevur verið trúboðari í Føroyum, men starvast nú sum trúboðari í Danmark bæði millum danir og føroyingar í Danmark. Heri hevur av og á verið í Føroyum og talað á størri tiltøkum kring landið.

Møtini í Mentanarhúsinum vera fríggjakvøld, leygarkvøld og sunnukvøld kl. 19. Taborkórið á Toftum, ungdómskór úr Vágum og streingjakórið úr KFUM & K í Klaksvík koma at syngja.

Nýggi leiðarin tekur við

Hans Petur í Brekkunum tók í gjár við leiðarastarvinum í Føroya-húsinum í Keypmannhavn, og longu frá fyrsta nóta er nógur aktivitetur í húsinum. Leygarkvøldið verður stórus dansur við sera vælumtókta bólkinum All That Rain, og nýggi leiðarin væntar at nógur fólk stokka inn á gólvið og fáa sær ein svingom til henda “creme del a creme” tónleikin. Sunnudagin hevur Frits Johannesen fernisering. Myndamálið er úr hugaheimi hansara – musiskar løtur og annað. Kristina Joensen og Jógvan Joensen spæla og syngja.

Lisbeth: – Smálígt av Tobba

Lisbeth L. Petersen kallar tað smálígt, tá Tórbjørn Jacobsen er ímóti, at danskt mál og hervald skulu tryggjast í nýggju kirkjulógnum

POLITIKKUR

Theodor E. D. Olsen
theodor@sosialurin.fo

– Hatta er smálígt av Tórbjørn, og tað sær næstan út sum, at man skal vísa partíkort fram, tá hann verður prestur og skal prædika.

– Tað er ikki so lægið, at vit eru í tveimum ymiskum flokkum.

Tað sigur Lisbeth L. Petersen, lögtingslimur fyri Sambandsflokkinn, um samrøðuna við Tórbjørn Jacobsen, tjóðveldisting-

Lisbeth L. Petersen er limur í politiska fylgibólkinum í sambandi við ta ætlaðu yvirtøkuna av Fólkakirkjuni

mann, í Sosialinum í gjár. Hon er limur í politiska fylgibólkinum í sambandi við ta ætlaðu yvirtøkuna av Fólkakirkjuni.

Tórbjørn Jacobsen segði m.a., at føroyskt eigur at vera høvuðsmálið í yvirtiknu kirkjuni, og at møguligir danskir prestar skulu prædika á føroyskum. Harafturat fanst hann hvassliga at greinini í lógaruppskotinum um ta yvirtiknu kirkjuna, ið umrøður donsku hernaðarlígu verjuna. Tórbjørn Jacobsen eftirlýsti eisini eitt kjak um yvirtøkuna, tí hann metti, at politikararnir hava gjørt yvirtøkuna til eitt tabu.

Lisbeth L. Petersen metir, at danskir prestar kunnu læra seg at tosa føroyskt. Men hon heldur ikki, tað eigur at verða eitt krav.

– Kunnu teir tað er tað í finasta lagi, men vit hava

havt trupult við at fáa føroyskar prestar, vísir sambandskvinnan á.

– Eg virði føroyska málið, men viðhvørt kann tað vera tungt at lurta eftir, tá teir tvinga seg at tosa føroyskt, heldur Lisbeth L. Petersen, sum minnir á, at føroyskt er høvuðsmálið í Føroyum, og at danskt ikki er so nógur brúkt longur, sum tað var áður.

Viðgjørt í trúnaði

Spurd, um hon er samd við Tórbjørn Jacobsen, tá hann vil vera við, at politikararnir hava gjørt yvirtøkuna av kirkjuna til tabu, er Lisbeth L. Petersen partvíst samd.

– Tað varð álagt okkum í fylgibólkinum, at alt var í trúnaði, sigur tingkvinnan, og heldur hetta helst koma av, at yvirtøkan ikki skuldi

brúkast í einum møguligum valstriði.

– Men tað ger Tórbjørn, nú hann hevur opnað ballið, sigur Lisbeth L. Petersen um sjónarmiðini hjá tjóðveldismanninum. Hon heldur tó, at málið um yvirtøkuna kanska kundi verið meira opið, og at tað í lètuni tykist sum um, at tað er “forhastad”, sum hon málber seg.

– Tað er ymist, vit kundu hugsað okkum at vitað meira.

Lisbeth L. Petersen heldur ikki nógur um kravið Tórbjørn Jacobsen um, at danskt hervald ikki skal vera nevnt í føroyskum kirkjulógnum.

– Gloymir hann, at vit eru í ríkisfelagsskapi, sigur Lisbeth L. Petersen.

Ber neyvan til at seta føroyskt oman fyri danskt

Í heimastýrslógini stendur, at danskt kann nýtast í øllum almennum viðurskiftum. Tí ber neyvan til at krevja, at danskir presta skulu prædika á føroyskum, tá hon er yvirtikin, metir Sjúrdur Rasmussen. Bergur Berg, sum hevur verið til at orða lógaruppskotini til ta yvirtiknu kirkjuna, heldur, at kanska hevði orðingin »annað mál« verið hepnari enn »fremmant mál«

FÓLKAKIRKJAN

Theodor E. D. Olsen
theodor@sosialurin.fo

Í uppskotinum til lögtingslóg um at brúka kirkju og um limskap í Fólkakirkjuni, stendur, at bispur kann loyva, at fremmant mál verður brúkt við gudstænastur.

Í viðmerkingunum til greinina stendur m.a., at »Eftir grein 11 í heima-

stýrslógini ber eins væl til at nýta danskt sum føroyskt í øllum almennum viðurskiftum. Ásetingin er tí viðkomandi, tá ætlanin er at hava gudstænastu ella part av henni á øðrum máli enn føroyskum ella donskum«.

Hetta er fallið Tórbjørn Jacobsen, tjóðveldistingsmanni, fyri bróstið. Í samrøðu við Sosialin í gjár, bar hann fram, at føroyskt átti at vera omanfyri onnur mál í eini yvirtiknari føroyskari kirkju. Eisini setti hann spurnartekn við hvør ráddi fyri borgum í hesum spurninginum, danskir ella føroyskir myndugleikar. Hann segði seg tí einki hava ímóti donskum máli í kirkjuni, men at loyvi skal gevast til hetta eins og við øðrum málum enn føroyskum.

Tað tykist tó, sum tað verður trupult hjá Tórbjørn Jacobsen at fáa síni krøv gjøgnumförd, so leingi heimastýrslógin er galdandi.

Sjúrdur Rasmussen, lögfrøðingur og ráðgevi á Løgmannsskrivstovuni, metir, at hetta kann samanberast við orðaskiftið á Tingi í 1986, tá spurningurin um rættar-

gangslógina § 149 stk 1 um málið í rættinum varð viðgjørdur.

Sjúrdur Rasmussen skrivaði tá eitt drúgt responsum, har hann grundgav fyri, at greinin í heimastýrslógini um, at »Føroyskt verður viðurkent sum høvuðsmál, men danskt skal lærast væl og virðiliga, og danskt kann eins væl og føroyskt nýtast í almennum viðurskiftum« mátti skiljast sum ein minnilutaverja hjá dønum í Føroyum, og at tað tí var í lagi at § 149 stk. 1 var orðað soleiðis, at málið við sorin-skrivaraembætið var føroyskt, men at danskt kundi brúkast av dønum. Forsætismálaráðið kolldømdi tó hesa tulkning. Endin var, at § 149 stk. 1 varð orðað soleiðis, at hon endurtók heimastýrslógina, so at greinin kom at ljóða »Hovedsproget i retten er færøsk, men dansk kan lige så vel anvendes som færøsk«.

Sostatt kann danskt helst nýtast eins væl og føroyskt í føroysku kirkjuni, og tí er spurningurin, um tað ber til noyða danskir prestar í Føroyum at prædika á føroyskum.

Ikki neyðugt at alt er liðugt fyri ólavssøku

Bergur Bergerfulltrúi á Menta-málaráðnum og hevur verið við til at orða lógaruppskotini um hvussu tann yvirtikna kirkjan. Hann viðgongur, at orðingin »fremmant mál« í lógaruppskotinum kanska er eitt sindur keðilig, og at »annað mál« kundi verið ein onnur loysn.

Fulltrúin vísir á, at eitt av endamállum við lutherska siðaskiftinum var, at boðanin í kirkjuni skuldi fara fram á móðurmálinum.

– Men í Føroyum er tað serliga galdandi, at her í Føroyum er heimastýrslógin galdandi, sum eingin onnur lóg kann broyta uppá, sigur Bergur Berg.

Tilsamans er ætlanin, at 7 lógir skulu gerast í sambandi við yvirtøkuna. Tvær teirra verða helst samtyktar, eftir at kirkjan væntandi er yvirtikin á ólavssøku. Tó er ikki vist, um tíðarætlanin fer at halda.

– Vit eru væl inni í evninum embætisliga, so tað gongur skjótt. Men nu tikkar

klokkan alvorliga, staðfestir Bergur Berg.

Um kirkjan skal yvirtakast á ólavssøku, skulu lógaruppskotini helst viðgerast á Tingi í vár. Hinvegin er yvirtøkan ikki í vanda, tí ikki er neyðugt, at allar lógirnar verða samtyktar undan yvirtøkuni, staðfestir Bergur Berg.

Prestarnir framvegis tænaðust menn

Í sambandi við yvirtøkuna hevur verið fylst eitt sindur á, hvussu trúarjættanin hjá kirkjuni kann tryggjast. Í Danmark er hetta nevnt í grundlógini, sum eisini er galdandi fyri Føroyar. Bergur Berg vísir á, at tey ikki hava viðgjørt, hvussu ein møgulig broyting av trúarjættanum kann fremjast, og at hetta neyvan heldur verður viðgjørt.

Hann vísir á, at Norska Lóg frá 1688 ásetir, at m.a. Augsburska trúarjættanin og tey sonevndu »symbolini« eru grundarlag fyri læru kirkjunnar, og at til ber at kjakast, um Norska lóg hevur konstitutionellan týðning.

Danska grundlógin er nevniliga grundfest í Donsku lóg, ið svarar til Norsku lóg, vísir Bergur Berg á.

Núverandi samgonga er tann triðja í røðini, sum hevur sett sær fyri at yvirtaka Fólkakirkjuna, men enn er sum kunnugt ikki komið á mál. Í hesum sambandi hevur eitt sindur verið tosað um, hvussu setanarviðurskiftini hjá prestunum skulu vera í framtíðini. M.a. hevur áður verið sagt úr Mentamálaráðnum, at prestarnir skuldu vera sáttmálasettir. Men sambært Bergi Berg skal so lítið sum gjørligt broyast í Fólkakirkjuni, og tí halda prestarnir helst fram við at vera tænaðust menn.

FAKTA

§ 11. Føroyskt verður viðurkent sum høvuðsmál, men danskt skal lærast væl og virðiliga, og danskt kann eins væl og føroyskt nýtast í almennum viðurskiftum